

Szkoła Podstawowa im. S. Cz. Lorek w Biczycach Dolnych
Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny
Przyroda klasa 4

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) 2	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) 3	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) 4	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) 5	Wymagania wykraczające (ocena celująca) 6
Dział 1. Poznajemy warsztat przyrodnika				
Treści nauczania (wymagania szczegółowe) z podstawy programowej: I.1, I.2, I.3, I.4, I.5, I.6, II.1, II.2, VI.1, VI.2				
<p><u>Uczeń:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -wymienia składniki przyrody nieożywionej i ożywionej - podaje trzy przykłady wytworów działalności człowieka - wymienia zmysły człowieka - wymienia źródła informacji o przyrodzie -wyjaśnia, czym jest obserwacja, a czym doświadczenie - podaje nazwy przyrządów służących do prowadzenia obserwacji w terenie - podaje nazwy głównych kierunków geograficznych - odszukuje na planie lub mapie wskazany obiekt 	<p><u>Uczeń:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje rolę poszczególnych zmysłów w poznawaniu świata - przyporządkowuje przyrząd do obserwowanego obiektu - wyjaśnia, co to jest widnokraj - wyznacza kierunki geograficzne za pomocą kompasu rysuje różę głównych i pośrednich kierunków geograficznych - rozpoznaje obiekty w terenie przedstawione na planie i opisuje je za pomocą znaków kartograficznych - określa położenie innych obiektów na mapie w stosunku do podanego obiektu 	<p><u>Uczeń:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia cechy ożywionych składników przyrody - wyjaśnia znaczenie obserwacji w poznawaniu przyrody - opisuje etapy doświadczenia - podpisuje na schemacie poszczególne części mikroskopu - opisuje sposób wyznaczania kierunku geograficznego za pomocą gnomonu - opisuje budowę kompasu - wyjaśnia zasadę tworzenia nazw kierunków pośrednich - oblicza rzeczywiste wymiary przedmiotu przedstawionego w różnych skalach 	<p><u>Uczeń:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -planuje obserwację dowolnego obiektu lub organizmu w terenie - określa przeznaczenie poszczególnych części mikroskopu - opisuje sposób przygotowania obiektu do obserwacji mikroskopowej - porównuje sposoby wyznaczania kierunków geograficznych za pomocą kompasu i gnomonu 	<p><u>Uczeń:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób zmiana jednego składnika przyrody może wpłynąć na pozostałe wybrane składniki - planuje i prowadzi doświadczenie - wyjaśnia, dlaczego do niektórych doświadczeń należy używać dwóch zestawów - wymienia nazwy przyrządów służących do prowadzenia obserwacji (odległych obiektów, głębin) - opisuje sposób wyznaczania kierunku północnego za pomocą Gwiazdy Polarnej oraz innych obiektów w otoczeniu

Szkoła Podstawowa im. S. Cz. Lorek w Biczycach Dolnych
Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny
Przyroda klasa 4

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) 2	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) 3	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) 4	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) 5	Wymagania wykraczające (ocena celująca) 6
	- oblicza wymiary biurka w skali 1 : 10	- wyjaśnia, na czym polega orientowanie mapy		
Dział 2. Poznajemy pogodę i inne zjawiska przyrodnicze				
Treści nauczania (wymagania szczegółowe) z podstawy programowej: II.9, II.10, II.11, III.1, III.2, III.3, III.4, III.5, III.6, V.3				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia stany skupienia, w których występują substancje podaje przykłady ciał plastycznych, kruchych i sprężystych w swoim otoczeniu - podaje przykłady występowania wody w różnych stanach skupienia - odczytuje wskazania termometru - podaje nazwy przemian stanów skupienia wody - wymienia składniki pogody - rozpoznaje rodzaje opadów - wymienia przyrządy służące do obserwacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady ciał stałych, cieczy i gazów - wyjaśnia zasadę działania termometru cieczowego - zapisuje temperaturę dodatnią i ujemną - opisuje, w jakich warunkach zachodzą topnienie, krzepnięcie parowanie i skraplanie - wyjaśnia pojęcia: <i>pogoda, upał, przymrozek, mróz</i> - podaje nazwy osadów atmosferycznych - opisuje pozorną wędrówkę Słońca nad widnokretem, uwzględniając zmiany długości cienia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, popierając przykładami, na czym polega zjawisko rozszerzalności cieplnej - wymienia czynniki wpływające na szybkość parowania - opisuje sposób powstawania chmur - wyjaśnia, czym jest ciśnienie atmosferyczne - wyjaśnia, jak powstaje wiatr - określa aktualne zachmurzenie - przyporządkowuje trzech przyrządy do rodzajów obserwacji meteorologicznych - opisuje zmiany temperatury powietrza w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - klasyfikuje ciała stałe ze względu na właściwości - porównuje właściwości fizyczne ciał stałych, cieczy i gazów - podpisuje na mapie kierunek wiatru - wykazuje związek pomiędzy porą roku a występowaniem określonego rodzaju opadów i osadów - opisuje zmiany długości cienia w ciągu dnia - porównuje wysokość Słońca nad widnokretem w południe oraz długość cienia w poszczególnych porach roku 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje obieg wody w przyrodzie - wyjaśnia różnice między opadami a osadami atmosferycznymi - wymienia fenologiczne pory roku, czyli te, które wyróżnia się na podstawie fazy rozwoju roślinności

Szkoła Podstawowa im. S. Cz. Lorek w Biczycach Dolnych
Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny
Przyroda klasa 4

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) 2	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) 3	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) 4	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) 5	Wymagania wykraczające (ocena celująca) 6
<p>meteorologicznych</p> <ul style="list-style-type: none"> - odczytuje symbole umieszczone na mapie pogody - wyjaśnia pojęcia: wschód Słońca, górowanie, zachód Słońca - wymienia daty rozpoczęcia kalendarzowych pór roku - podaje przykłady zmian zachodzących w przyrodzie ożywionej w poszczególnych porach roku 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcia: <i>równonoc jesienna</i>, <i>równonoc wiosenna</i>, <i>przesilenie letnie</i>, <i>przesilenie zimowe</i> - opisuje cechy pogody w poszczególnych porach roku 	<p>ciągu dnia w zależności od wysokości Słońca nad widnokretem</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje zmiany w pozornej wędrówce Słońca nad widnokretem w poszczególnych porach roku 		
<p>Dział 3. Poznajemy świat organizmów Treści nauczania (wymagania szczegółowe) z podstawy programowej: I.4, IV.1, VI.6, VI.1, VI.7, VI.9</p>				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje trzy wybrane czynności życiowe organizmów - wyjaśnia pojęcia <i>organizm jednokomórkowy</i>, <i>organizm wielokomórkowy</i> - wyjaśnia pojęcia: 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia czynności życiowe organizmów - podaje nazwy królestw organizmów - podaje przykłady organizmów roślinożernych i mięsożernych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje hierarchiczną budowę organizmów wielokomórkowych - charakteryzuje czynności życiowe organizmów - opisuje cechy przedstawicieli poszczególnych królestw 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje sposób wytwarzania pokarmu przez rośliny - określa rolę, jaką odgrywają w przyrodzie zwierzęta odżywiające się szczątkami glebowymi - wyjaśnia, na czym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia potrzebę klasyfikacji organizmów - charakteryzuje wirusy - podaje przykłady pasożytnictwa w świecie roślin, grzybów, bakterii i protistów - podaje przykłady obrony

Szkoła Podstawowa im. S. Cz. Lorek w Biczycach Dolnych
Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny
Przyroda klasa 4

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) 2	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) 3	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) 4	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) 5	Wymagania wykraczające (ocena celująca) 6
<p><i>organizm samożywny, organizm cudzożywny</i> - wymienia, na podstawie ilustracji, charakterystyczne cechy drapieżników - układa łańcuch pokarmowy z podanych organizmów - wymienia korzyści płynące z uprawy roślin w domu i w ogrodzie - podaje przykłady zwierząt hodowanych przez człowieka</p>	<p>- wyjaśnia, na czym polega wszystkożerność - wyjaśnia, czym są zależności pokarmowe - podaje nazwy ogniw łańcucha pokarmowego - podaje przykłady dzikich zwierząt żyjących w mieście</p>	<p>organizmów - przyporządkuje podane organizmy do grup troficznych (samożywny, cudzożywny) - wymienia cechy roślinożerców - wymienia przedstawicieli pasożytów - wyjaśnia, co to jest sieć pokarmowa - wyjaśnia, jakie znaczenie ma znajomość wymagań życiowych uprawianych roślin - wyjaśnia, dlaczego nie wszystkie zwierzęta możemy hodować w domu</p>	<p>polega pasożytnictwo - opisuje szkodliwość zwierząt zamieszkujących nasze domy (przykłady)</p>	<p>przed wrogami w świecie roślin i zwierząt - wymienia nazwy kilku roślin leczniczych uprawianych w domu lub w ogrodzie</p>
<p>Dział 4. Odkrywamy tajemnice ciała człowieka Treści nauczania (wymagania szczegółowe) z podstawy programowej: IV.1, IV.2, IV.3, IV.4, IV.5, IV.6, V.10</p>				
<p>Uczeń: -wymienia składniki pokarmowe - opisuje znaczenie wody dla organizmu - wyjaśnia, dlaczego</p>	<p>Uczeń : - podaje przykłady produktów spożywczych bogatych w białka, cukry, tłuszcze, witaminy - opisuje rolę</p>	<p>Uczeń: - opisuje rolę składników pokarmowych w organizmie - wyjaśnia pojęcie <i>trawienie</i></p>	<p>Uczeń: - wyjaśnia rolę enzymów trawiennych - wskazuje narządy, w których zachodzi mechaniczne</p>	<p>Uczeń : - opisuje rolę narządów wspomagających trawienie - wymienia czynniki, które mogą szkodliwie wpłynąć</p>

Szkoła Podstawowa im. S. Cz. Lorek w Biczycach Dolnych
Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny
Przyroda klasa 4

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) 2	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) 3	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) 4	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) 5	Wymagania wykraczające (ocena celująca) 6
<p>należy dokładnie zuć pokarm</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia konieczność mycia rąk przed każdym posiłkiem - podpisuje na schemacie elementy szkieletu oraz narządy układów: pokarmowego, krwionośnego, oddechowego, nerwowego, ruchu i rozrodczego - wymienia zasady higieny poznanych układów - na rysunku pokazuje narządy zmysłów - rozpoznaje na ilustracji komórki rozrodcze: męską i żeńską - wyjaśnia pojęcie <i>zapłodnienie</i> - podaje przykłady zmian w organizmie świadczących o 	<p>poszczególnych układów</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia trzy funkcje szkieletu - opisuje rolę poszczególnych narządów zmysłów - wyjaśnia pojęcie <i>cięża</i> - wymienia zmiany fizyczne zachodzące w okresie dojrzewania u dziewcząt i chłopców - omawia zasady higieny, których należy przestrzegać w okresie dojrzewania 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje drogę pokarmu w organizmie - proponuje zestaw prostych ćwiczeń poprawiających funkcjonowanie układu krwionośnego - opisuje budowę poszczególnych narządów układu oddechowego, pokarmowego, krwionośnego, rozrodczego, nerwowego oraz układu ruchu - rozróżnia rodzaje połączeń kości - podaje nazwy największych stawów występujących w organizmie człowieka - wskazuje na planszy elementy budowy oka i ucha - opisuje zmiany psychiczne zachodzące w okresie dojrzewania 	<p>i chemiczne przekształcanie pokarmu</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, na czym polega współdziałanie układów: pokarmowego, oddechowego i krwionośnego - opisuje wymianę gazową zachodzącą w płucach - wymienia zadania mózgu - wyjaśnia, w jaki sposób układ nerwowy odbiera informacje z otoczenia - uzasadnia, że układ nerwowy koordynuje pracę wszystkich narządów zmysłów - opisuje rozwój nowego organizmu 	<p>na funkcjonowanie wątroby lub trzustki</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje rolę poszczególnych składników krwi - wyjaśnia, dlaczego w okresie szkolnym należy szczególnie dbać o prawidłową postawę

Szkoła Podstawowa im. S. Cz. Lorek w Biczycach Dolnych
Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny
Przyroda klasa 4

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) 2	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) 3	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) 4	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) 5	Wymagania wykraczające (ocena celująca) 6
rozpoczęciu okresu dojrzewania - podaje przykłady zmian w funkcjonowaniu skóry w okresie dojrzewania				
Dział 5. Odkrywamy tajemnice zdrowia				
Treści nauczania (wymagania szczegółowe) z podstawy programowej: V.1, V.2, V.4, V.5, V.6, V.7, V.8, V.9, V.10				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia zasady zdrowego stylu życia - wyjaśnia, dlaczego ważna jest czystość rąk - wymienia drogi wnikania do organizmu człowieka drobnoustrojów chorobotwórczych - wymienia dwie zasady bezpieczeństwa podczas zabaw na świeżym powietrzu - wymienia numery telefonów alarmowych - wymienia zasady, których przestrzeganie pozwoli uniknąć chorób zakaźnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje zasady prawidłowego odżywiania - wyjaśnia, dlaczego należy dbać o higienę skóry - podaje przykłady wypoczynku czynnego i biernego - wymienia przyczyny chorób zakaźnych - opisuje przyczyny zatruc - opisuje zasady postępowania w czasie burzy - podaje przykłady trujących roślin hodowanych w domu - opisuje zasady udzielania 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia rolę aktywności fizycznej w zachowaniu zdrowia - opisuje sposób pielęgnacji skóry ze szczególnym uwzględnieniem okresu dojrzewania - wyjaśnia, na czym polega higiena jamy ustnej - wyjaśnia, czym są szczepionki - wymienia objawy zatruc pokarmowych ze szczególnym uwzględnieniem zatruc grzybami - uzasadnia celowość 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym jest zdrowy styl życia - opisuje skutki niewłaściwego odżywiania się - opisuje skutki niedoboru i nadmiernego spożycia poszczególnych składników pokarmowych - wyjaśnia, na czym polega higiena osobista - opisuje objawy wybranych chorób zakaźnych - charakteryzuje pasożyty wewnętrzne człowieka - wymienia drobnoustroje mogące wnikać do 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia istotę działania szczepionek - wyjaśnia, dlaczego należy rozsądnie korzystać z kąpiei słonecznych i solariów - wymienia sposoby pomocy osobom uzależnionym - podaje przykłady profilaktyki chorób nowotworowych

Szkoła Podstawowa im. S. Cz. Lorek w Biczycach Dolnych
Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny
Przyroda klasa 4

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) 2	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) 3	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) 4	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) 5	Wymagania wykraczające (ocena celująca) 6
<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady zjawisk pogodowych, które mogą stanowić zagrożenie - określa sposób postępowania po użądleniu - podaje przykłady środków czystości, które stwarzają zagrożenie dla zdrowia - podaje przynajmniej dwa przykłady negatywnego wpływu dymu tytoniowego i alkoholu na organizm człowieka - wyjaśnia, czym jest asertywność 	<p>pierwszej pomocy w przypadku skaleczeń i otarć</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady substancji, które mogą uzależniać - podaje przykłady sytuacji, w których należy zachować się asertywnie - prezentuje właściwe zachowanie asertywne w wybranej sytuacji 	<p>umieszczania symboli na opakowaniach substancji niebezpiecznych</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, na czym polega palenie bierne - wymienia skutki przyjmowania narkotyków - uzasadnia konieczność zachowań asertywnych 	<p>organizmu przez uszkodzoną skórę</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje sposób postępowania po ukąszeniu przez żmiję - opisuje zasady postępowania w przypadku oparzeń - podaje przykłady dziko rosnących roślin trujących - wyjaśnia, czym jest uzależnienie 	
<p>Dział 6. Poznajemy krajobraz najbliższej okolicy</p> <p>Treści nauczania (wymagania szczegółowe) z podstawy programowej: II.3, II.4, II.5, II.6, II.7, II.8, VI.1, VI.2, VI.3, VI.4, VI.5, VII.1, VII.2, VII.3, VII.4, VII.5, VII.6, VII.7, VII.8</p>				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcie <i>krajobraz</i> - wymienia składniki, które należy uwzględnić, opisując krajobraz 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, do czego odnoszą się nazwy krajobrazów - podpisuje na rysunku elementy wzniesienia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje na zdjęciach rodzaje krajobrazów - opisuje cechy poszczególnych krajobrazów kulturowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - klasyfikuje wzniesienia na podstawie ich wysokości - podpisuje na rysunku elementy doliny 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia nazwy: najdłuższej rzeki, największego jeziora, największej głębi oceanicznej

Szkoła Podstawowa im. S. Cz. Lorek w Biczycach Dolnych
Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny
Przyroda klasa 4

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) 2	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) 3	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) 4	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) 5	Wymagania wykraczające (ocena celująca) 6
<ul style="list-style-type: none"> - wymienia nazwy krajobrazów kulturowych - rozpoznaje na ilustracji wzniesienia i zagłębienia - wymienia nazwy grup skał - podaje przykłady wód słonych - wymienia trzy formy ochrony przyrody w Polsce - podaje przykłady ograniczeń obowiązujących na obszarach chronionych - wyjaśnia, na czym polega ochrona ścisła 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje po jednym przykładzie skał należących do poszczególnych grup - wyjaśnia, czym jest próchnica - wyjaśnia pojęcia: <i>wody słodkie, wody słone</i> - wymienia rodzaje wód powierzchniowych - podaje przykłady zmian w krajobrazach kulturowych - wyjaśnia czym są parki narodowe i pomniki przyrody - opisuje sposób zachowania się na obszarach chronionych 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje wklęsłe formy terenu - opisuje budowę skał litych, zwięzłych i luźnych - na podstawie ilustracji rozróżnia rodzaje wód stojących i płynących - opisuje zmiany w krajobrazie najbliższej okolicy wynikające z rozwoju rolnictwa lub związane z rozwojem przemysłu - wyjaśnia cel ochrony przyrody - wyjaśnia czym są rezerwaty przyrody - wyjaśnia różnice między ochroną ścisłą a ochroną czynną 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje proces powstawania i rolę gleby - opisuje, jak powstają bagna - charakteryzuje rodzaje wód płynących - podaje przykłady działalności człowieka w najbliższej okolicy, które prowadzą do przekształcenia krajobrazu - wyjaśnia pochodzenie nazwy swojej miejscowości lub osiedla - wskazuje różnice między parkiem narodowym a parkiem krajobrazowym 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady pozytywnego i negatywnego wpływu rzek na życie i gospodarkę człowieka - wyjaśnia, w jakich warunkach powstają lodowce - podaje przykłady występowania lodowców na Ziemi
Dział 7. Odkrywamy tajemnice życia w wodzie i na lądzie Treści nauczania (wymagania szczegółowe) z podstawy programowej: VI.5, VI.7, VI.11, VI.8, VI.7, VI.6, VI.13, VI.10				
Uczeń: - wymienia przystosowania ryb do życia w wodzie	Uczeń: - opisuje, popierając przykładami, przystosowania zwierząt	Uczeń: - wymienia cechy, którymi różnią się poszczególne odcinki	Uczeń: - porównuje świat roślin i zwierząt w górnym, środkowym i dolnym	Uczeń: - opisuje przystosowania dwóch-trzech gatunków zwierząt lub roślin do

Szkoła Podstawowa im. S. Cz. Lorek w Biczycach Dolnych
Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny
Przyroda klasa 4

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) 2	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) 3	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) 4	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) 5	Wymagania wykraczające (ocena celująca) 6
<ul style="list-style-type: none"> - opisuje schemat rzeki, wymieniając: źródło, bieg górny, środkowy, dolny, ujście - podpisuje, np. na schematycznym rysunku, strefy życia w jeziorze - podaje przykłady organizmów żyjących w poszczególnych strefach jeziora - wymienia czynniki warunkujące życie na lądzie - opisuje przystosowania zwierząt do zmian temperatury - wpisuje na schemacie warstwy lasu - przyporządkowuje po dwa gatunki organizmów do poszczególnych warstw lasu - opisuje zasady zachowania się w lesie - rozpoznaje na ilustracji 	<ul style="list-style-type: none"> do życia w wodzie - opisuje, popierając przykładami, przystosowania roślin do ruchu wody - podaje nazwy organizmów żyjących w biegu górnym, środkowym i dolnym rzeki - podaje przykłady roślin strefy przybrzeżnej jeziora - wskazuje przystosowania roślin do ochrony przed niekorzystną (zbyt niską lub zbyt wysoką) temperaturą - wymienia nazwy przykładowych organizmów żyjących w poszczególnych warstwach lasu - porównuje wygląd igieł sosny i świerka 	<ul style="list-style-type: none"> rzeki - opisuje przystosowania organizmów żyjących w biegu górnym, środkowym i dolnym rzeki - charakteryzuje przystosowania roślinności strefy przybrzeżnej jeziora - charakteryzuje przystosowania ptaków i ssaków do życia w strefie przybrzeżnej - charakteryzuje przystosowania roślin i zwierząt zabezpieczające przed utratą wody - opisuje sposoby wymiany gazowej u zwierząt lądowych - opisuje wymagania środowiskowe wybranych gatunków zwierząt żyjących w poszczególnych 	<ul style="list-style-type: none"> biegu rzeki - wyjaśnia pojęcie <i>plankton</i> - układa z poznanych organizmów łańcuch pokarmowy występujący w jeziorze - charakteryzuje wymianę gazową u roślin - opisuje przystosowania roślin do wykorzystania światła - charakteryzuje poszczególne warstwy lasu, uwzględniając czynniki abiotyczne oraz rośliny i zwierzęta żyjące w tych warstwach - podaje przykłady drzew rosnących w lasach liściastych, iglastych i mieszanych - przyporządkowuje nazwy gatunków roślin do charakterystycznych barw łąki 	<ul style="list-style-type: none"> życia w ekstremalnych warunkach lądowych - charakteryzuje bory, grądy, łągi i buczyny - wyjaśnia, czym jest walka biologiczna - wymienia korzyści i zagrożenia wynikające ze stosowania chemicznych środków zwalczających szkodniki

Szkoła Podstawowa im. S. Cz. Lorek w Biczycach Dolnych
Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny
Przyroda klasa 4

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) 2	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) 3	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) 4	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) 5	Wymagania wykraczające (ocena celująca) 6
<p>dwa drzewa iglaste i dwa drzewa liściaste</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie łąki dla ludzi - wyjaśnia, dlaczego nie wolno wypalać traw - podaje nazwy zbóż uprawianych na polach - podaje przykłady warzyw uprawianych na polach - wymienia dwa szkodniki upraw polowych 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia cechy łąki - wymienia zwierzęta mieszkające na łące i żerujące na niej - opisuje sposoby wykorzystywania roślin zbożowych - uzupełnia brakujące ogniwa w łańcuchach pokarmowych - organizmów żyjących na polu 	<p>warstwach lasu</p> <ul style="list-style-type: none"> - porównuje drzewa liściaste z iglastymi - rozpoznaje rosnące w Polsce rośliny iglaste i pospolite drzewa liściaste - rozpoznaje pięć gatunków roślin występujących na łące - przedstawia, w formie łańcucha pokarmowego, proste zależności pokarmowe między poznanymi organizmami żyjącymi na łące - wyjaśnia, czym różnią się zboża ozime i jare - wymienia sprzymierzeńców człowieka w walce ze szkodnikami upraw polowych 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia, że łąka jest środowiskiem życia wielu zwierząt - przykłady innych upraw niż zboża, warzywa, drzewa i krzewy owocowe, wskazując sposoby ich wykorzystywania - przedstawia zależności występujące na polu w formie co najmniej dwóch łańcuchów pokarmowych 	

Nauczyciel : mgr Beata Żak